

Erika och David Jiremyr om att forma ett hållbart liv och hem för sin växande familj

Klimat- och energismart hemma är en satsning som pågår 2023. Hushåll från hela Unesco Biosfärområdet Vänerskärsgården med Kinnekulle kunde ansöka om att delta och familjen Jiremyr i Vinninga knep en av platserna. Som deltagare får man vara del av ett helhetskoncept där det bland annat ingår en föreläsning av en klimatpsykolog, hembesök av energirådgivare, litteratur och motivationssamtal. Inom projektet genomförs också intervjuer med deltagarna i syfte att sprida inspiration till fler.

Vattenpölarne kantas av pollen när jag hoppar mellan dem i vårregnet fram till den växande familjens hus. Dörren öppnas av Erika och väl inne i hallen välkomnas jag av alla tre familjemedlemmarna som bott i den här villan i ett år. Jacob, 2 år, glittrar med ögonen när han visar sin leksaksbil. Erikas mage är stor och vi konstaterar att det kan bli dags för dem att åka till BB när som helst. Vi sätter oss ner och startar samtalet som kretsar kring vad ett hållbart hem och ett hållbart liv betyder för just dem. Och jag undrar förstås vad det kommer sig att de valt att vara med i projektet.

- Vi är intresserade av vad vi kan göra för framtiden, för att våra barn ska få med sig hur man ska tänka klimatsmart och energisnålt redan från början, berättar Erika. När

vi fick barn frågade vi oss: vad kan vi göra för att vår son ska få en bra framtid? Det är för att få inspiration och hitta svaret på den frågan som vi är med i det här projektet! Jag har ärvt mycket tankar och idéer som handlar om hållbarhet från mina föräldrar. Som barn var det naturligt att återbruka och man samåkade också om man skulle någonstans. Och skulle man åka till arbetet så handlade man mat i samband med det. Man tänkte till en gång extra helt enkelt.

Erika berättar att det egentligen varit naturligt att tänka hållbart för paret hela tiden.

- Vi sopsorterar och tänker på vad vi handlar för mat. Vi väljer bort vissa varor som inte är i säsong. Utbudet kan ibland vara begränsat här, jämfört med när vi bodde i Jönköping där det fanns mycket mer att välja bland. Det gäller att balansera valen. För även om vi vill välja bra matvaror så vill vi förstås inte köra för långt för att handla – det vore att förstöra syftet.

Hur ser då Davids relation till hållbarhet ut? Han nickar mot Erika med en varm blick, hon är uppenbarligen en drivande kraft. Han berättar att Erika haft detta med sig sedan barndomen, men att han numera också ser det som naturligt att göra hållbara val.

- Rent konkret så yttrar sig hållbarheten i att vi köper mycket second hand-kläder. Vi köper kanske 2 procent nytt, resten är second hand. Om det finns något hål är det bara att laga! Det tar lite längre tid att hitta bra kläder bara, man behöver engagera sig lite, säger Erika.
- Bilar lagar man för att de ska funka, fyller David i. Men kläder slänger många om de får ett hål. Man hoppas att folk blir mer medvetna idag, både om tillverkning av kläder och om vad transporterna orsakar.

Projektet Klimat- och energismart hemma startade i mars. Har ni noterat någon skillnad hos er själva sedan dess?

- Jag har börjat prata mer om hållbarhetsfrågor med kompisar sedan jag gick med i det här projektet. Inte minst efter att energirådgivaren var hos oss, förklarar Erika. Energirådgivaren gav konkreta tips, det var jättebra. Vi fick råd om att isolera taket och att byta ut fönstren. Vi fick också veta att vi kan sätta solceller på taket, vi visste inte om vi kunde det. Vi fick också rådet att göra en prioriteringslista. Det var väldigt nyttigt att prata med honom. Alla som köper hus borde träffa en energirådgivare!

Vilka tips vill ni dela med er av till andra som kanske också vill börja agera mer hållbart?

- Det kan nog upplevas som att det blir för mycket om man tror att allt ska bli helt hållbart direkt, istället för att ta det steg för steg, säger David. Man kanske inte blir vegetarian samma dag som man tänker den tanken första gången. Utan det kan vara bättre att kanske börja med att äta vegetariskt en dag i veckan. Erika förklarar att det första steget handlar om att bli medveten om att man gör fel. Att man tänker till, precis när man är på gång att göra fel. Man kanske håller på att slänga ett plagg i soporna, då är det läge att tveka och ändra sitt beteende. Det är också viktigt att vi pratar med varandra om de här frågorna.

Jag undrar om det finns någon mer dimension på hållbarhet för dem, än det som vi pratat om såhär långt?

- Intresset för odling och natur som är lite grann vår grej, berättar Erika. Odlingsintresset har jag haft sedan länge. Det är förstås mycket lättare att odla nuförtiden när vi har en trädgård. Vi är också väldigt lyckligt lottade som har en skog och grönska alldeles nära oss. Det känns som att man bor mer på landet än vi faktiskt gör. Jag är uppvuxen med att orientera, det gav kunskap om skog och mark. David fyller i att han är uppvuxen med jakt och skog, och att de därför delar

glädjen med de värdena.

När vi pratar om värdet av att vara utomhus springer Jacob ut genom köksdörren, till uterummet. Vi följer efter. Därute smattrar regndropparna mot taket över oss.

- Vi hoppas att Jacob alltid ska ha respekt för skog och mark, säger Erika. Det är något vi vill lära honom redan nu. Det ska inte vara konstigt att ta på stövlarna och ge sig ut. Det ska vara helt naturligt att vi tar hand om det vi har omkring oss.

Projektledare,
Sofia Guldband
Unesco Biosfärområde Vänerskärgården med Kinnekulle

Klimat- och energismart hemma är ett projekt som pågår hela 2023. 10 hushåll runt om i Lidköpings- Götene och Mariestads kommuner deltar i aktiviteter som lockar till nya hållbara steg framåt. Projektet bygger på samverkan mellan energi- och klimatrådgivningarna i biosfärkommunerna och Unesco Biosfärområde Vänerskärgården med Kinnekulle. Medfinansier är Västra Götalandsregionen.

